

Právní rok 2021

To, že bude rok 2021 výjimečný, se dalo předvídat. Epidemie covidu-19 hýbe nejen světem zdraví, ale také světem práva. Bylo jisté, že právní konstrukce stavu nouze a z ní vycházející čím dál silnější katalog omezení práv a svobod občanů budou předmětem přezkumu správních soudů i soudu Ústavního. Právě tato rozhodnutí formují a definují závazně pravidla, kterými se má a může společnost řídit v tak bezprecedentní krizové situaci, ve které se nachází. Tenké balancování mezi bojem s epidemií, ochranou životů a zdraví obyvatelstva na straně jedné a pokusem vládnout bez kontrolních mechanismů, omezovat práva lidí a firem bez jakýchkoliv limitů, musí usměrňovat rozhodovací praxe soudů. Dozvěděli jsme se tak například, že zakrývání úst a nosu je lege artis, ale uzavírat maloobchod a zavírat občany ve státech, tedy zakazovat jim vycestovat, je v rozporu s ústavou této země. (Byť tento názor nebyl formulován autoritativním rozhodnutím Ústavního soudu ČR, ale pouze jako razantní názor jeho předsedy). Jsem přesvědčen, že se v letošním roce dočkáme ještě mnohých zajímavých právních výkladů, kterými se snad budou příští politické reprezentace státu řídit. Právní konstrukce řízení společnosti v době nouze tak snad bude v časech budoucích snadnější.

V roce 2021 však naši zemi čekají další události, které mají a budou mít právní konsekvence. V první řadě se lze těšit na parlamentní volby. Pokud se nedočkáme voleb předčasných, k čemuž patrně v důsledku Nálezu Ústavního soudu ČR sp. zn. Pl. ÚS 44/17, [ÚS 171/2021] ze dne 2. 2. 2012, kterým došlo ke zrušení části ustanovení volebního zákona, nedojde. Právní a politický chaos v zemi by se předčasnými volbami pouze umocnil. Politická situace v zemi se stala do určité míry rukojmím zrušujícího nálezu Ústavního soudu ČR. Co však nastalá situace znamená z hlediska legislativního procesu? Drtivá většina návrhů zákonů, které se nacházejí v současné době v Poslanecké sněmovně Parlamentu ČR, nebude již projednána a přijata, lidově řečeno padne pod stůl. Které normy to budou, můžeme jen hádat, ale již nyní je zřejmé, že tato sněmovna nepřijme zákon o hromadném řízení (tzv. hromadné žaloby), zákon o lobování či ústavní změny např. vztahující se k referendu.

Pro úplnost mohu konstatovat, že jak již bývá tradicí, ani žádný z procesních kodexů, tedy trestní řád ani občanský soudní řád, se již neposune a po volbách začnou patrně legislativní práce nanovo.

Pozornosti kolegyně a kolegů, kteří se zabývají trestním právem, by nemělo v tomto roce ujít ani dění u našich slovenských sousedů. Politiky rozfoukaný „protikorupční uragán“ s sebou vyjma obviněných policistů, soudců, advokátů, podnikatelů a brzy jistě i politiků, bere i základní fragmenty právního státu. Snaha vyhovět mediální a politické poptávce po odhalení a potrestání korupčníků vede orgány činné v trestním řízení ke známému zacházení na samou hranu a někdy i za hranu procesních a hmotněprávních předpisů. Posledními ochránci práva se tak stávají soudy, které jsou však vystaveny mimořádnému mediálnímu tlaku a společenské poptávce po „spravedlivém odsouzení“ vinných i nevinných. Naše republika leží mezi hranicemi Německa a Slovenska. Doufejme, že v boji s protiprávní činností bude Česká republika vycházet spíše ze zkušeností západní strany hranic. Slovenským kolegům budeme nejen držet palce, ale také je podporovat v jejich snaze chránit právní stát.

Další, a pro náš právní svět advokátů významnou událostí tohoto roku, jistě budou volby do orgánů České advokátní komory. Kandidáti do orgánů komory přímo volení sněmem se pomalu začínají objevovat a s nimi i jejich pohledy na budoucnost a směřování České advokátní komory. Jsem přesvědčen, že letošní volby budou šťavnatější než kterékoliv jiné v novodobé historii. Poprvé se

setkají kolegyně a kolegové, kteří praktikovali advokacii ještě před revolucí, dále kolegyně a kolegové, kteří nastoupili do advokacie v letech devadesátých, i generace kolegyně a kolegů začínajících po přelomu tisíciletí a možná i mladších. Kandidovat budou samostatní advokáti, advokáti praktikující v menších firmách či sdruženích i zástupci advokátního stavu z velkých českých a mezinárodních firem. Kandidovat budou advokátky a advokáti z Prahy i mimopražští. Půjde o nejpestřejší spektrum kandidátek a kandidátů, které porevoluční advokacie pamatuje. Stejně pestré bude jistě i spektrum idejí, programů a nápadů, jak advokacii chránit, povznést, posílit, přiblížit advokátkám a advokátům. Věřím, že volební klání bude vedeno způsobem advokacii vlastním, tedy eticky, noblesně, při zachování vzájemného respektu a kolegiálního přístupu.

Těch pár zbývajících měsíců do konce roku uběhne jako voda a uvidíme, zda „Právní rok“ 2021 skutečně výjimečný byl.

Mgr. Lukáš Trojan,

partner,

Trojan, Doleček a partneři, advokátní kancelář s.r.o.

Text byl uveřejněn v EPRAVO.CZ Magazine 1/2021

Další články:

- [Proč musí obhájce u soudu mlčet?](#)
- [Advokátní úschovy a kolektivní vina](#)
- [Buřty, pivo a nenávisť](#)
- [Kolegialita jako klíč k úspěchu](#)
- [O co aktuálně usiluje vedení ČAK?](#)
- [O důstojnosti advokátního stavu](#)
- [O úspěchu restrukturalizace rozhoduje čas](#)
- [Stojí LL.M. za to?](#)
- [Verba docent ...](#)
- [Hodiny tikají každému](#)
- [Justice před soudem](#)